

Streszczenie

sprawozdania z działalności Zarządu SNPL za kadencję

(maj 2014 r. – kwiecień 2017 r.)

Streszczenie sprawozdania z działalności Zarządu SNPL za kadencję jest oparte na wytycznych zebrania walnego z roku 2014, planach rocznych SNPL, harmonogramach posiedzeń zarządu i innych dokumentach oraz na trzech sprawozdaniach rocznych. Roczne plany działalności Zarządu SNPL, harmonogramy posiedzeń zarządu oraz trzy roczne sprawozdania obecnej kadencji Zarządu są zamieszczone na stronie internetowej SNPL (http://snpl.lt/zebrania_walne.php).

I. Działalność organizacyjno-statutowa:

Skład osobowy SNPL: Na dzień 24 kwietnia 2014 r. na liście Stowarzyszenia było **58 członków**. **We wrześniu 2014 r.** (w czasie obecnej kadencji) uprawomocnił się nowy Statut SNPL, który przewiduje kilka kategorii członkostwa (członkowie zwyczajni, wspierający, emerytowani i honorowi). W czasie obecnej kadencji na:

- **członków zwyczajnych zostali przyjęci:** prof. dr hab. **Zbigniew Oziewicz**, dr **Katarzyna Miksza**, prof. dr hab. **Leon Ustinowicz**, prof. dr hab. **Andrzej Baranow**, dr **Anna Lipniewicz**, dr **Jolanta Rzegocka (Szpilewska)**, dr **Kinga Geben**, prof. dr **Aleksander Waszkiewicz**, dr **Milena Ingielewicz-Citak**, dr **Małgorzata Stefanowicz**;

- **na członków wspierających:** mgr **Alicja Malewska**, mgr **Tomasz Bożerocki**, mgr **Monika Bogdziewicz**, mgr **Sabina Jakutowicz**;

- **cztery osoby zmieniły swój status z członków zwyczajnych na członków emerytowanych (seniorów):** dr **Leon Sokołowski**, dr **Marian Grygorowicz**, dr **Aleksander Sokołowski** i dr **Ryszard Kuźmo**;

- **zarząd nadał tytuły członków honorowych SNPL:** prof. dr hab. **Edwardowi Szpilewskiemu**, prof. dr hab. **Ewaldowi Pacowskiemu** (zmarł w 2016 r.), prof. dr hab. **Romualdowi Brazisowi** oraz prof. dr hab. **Marcelemu Kosmanowi** (Polska).

Na chwilę obecną SNPL liczy: 65 członków zwyczajnych, 4 członków wspierających, 4 członków seniorów i 3 członków honorowych.

Zarząd SNPL pracował w składzie: prof. dr Henryk Malewski (prezes), doc. dr Barbara Dwilewicz, prof. dr Bogusław Gruzewski, dr hab. Henryka Ilgiewicz, dr Elżbieta Kuzborska (sekretarz naukowy), doc. dr Krystyna Moroz-Łapin, doc. dr Irena Mikłaszewicz, dr Mirosław Szejbak, prof. dr Wojciech Stankiewicz i dr Katarzyna Miksza (skarbnik).

Do **Komisji Rewizyjnej** wchodził: prof. dr Ryszard Burda, dr Wiktoria Medelienė i dr Stanisław Hejbowicz.

W **Radzie Naukowej Rocznika SNPL** mamy 4 przedstawicieli SNPL: prof. dr Henryk Malewski, prof. dr hab. Romuald Brazis, dr hab. Henryka Ilgiewicz, dr hab. prof. UwB Jarosław Wołkonowski. A do rozszerzonego w 2016 r. Kolegium Redakcyjnego Rocznika SNPL wchodzi dr Mirosław Szejbak, doc. dr Barbara Dwilewicz, dr Irena Fedorowicz, doc. dr Krystyna Moroz-Łapin, dr Kinga Geben, mgr Agata Błaszczyk-Sawyer, mgr Monika Bogdziewicz.

Zebrania walne i posiedzenia Zarządu SNPL. Za kadencję mieliśmy 5 zebrań walnych i 32 posiedzenia Zarządu. Posiedzenia Zarządu SNPL były przeprowadzane regularnie, za kilkoma wyjątkami była to trzecia środa miesiąca. W trakcie obecnej kadencji mieliśmy szereg różnorodnych posiedzeń i spotkań w mniejszych grupach. W latach 2014-2017 mieliśmy szereg posiedzeń Kolegium Redakcyjnego Rocznika SNPL. Organizowaliśmy spotkania komitetów organizacyjnych konferencji SNPL. Odbywały się posiedzenia Komisji Konkursowych. Odbyły się trzy spotkania - „Wieczory Prezesów”, na których omawialiśmy różnorodne aspekty współpracy z Filią UwB w Wilnie oraz USPV. W działalności organizacyjnej szeroko były wykorzystywane współczesne środki komunikacji. Tradycyjnie, 6 stycznia każdego roku kadencji odbywały się spotkania świąteczne członków i sympatyków SNPL.

Zarząd pracował według zatwierdzonych **rocznych planów** działalności, a jego posiedzenia odbywały się zgodnie z zatwierdzonymi **harmonogramami**.

Opracowaliśmy Regulamin nadawania godności członka honorowego SNPL.

Opracowaliśmy Regulaminy Konkursów SNPL na najlepszą pracę naukową i najlepszą pracę kwalifikacyjną.

Zarząd opracował **kwestionariusz** dotyczący możliwości usprawnienia działalności Stowarzyszenia i rozesłał go do członków SNPL. O wynikach ankietowania powiadomi prof. Wojciech Stankiewicz.

Ważnym kierunkiem działalności organizacyjnej i informacyjnej jest aktualizacja strony internetowej SNPL (www.snpl.lt), którą na bieżąco wykonywała doc. dr Krystyna Moroz-Łapin.

W 2014 roku Zarząd wypłacił czynsz za pokój 206 oraz pokrył zadłużenie za lata 2012 i 2013. Biorąc pod uwagę, że roczny czynsz za wynajem pokoju 206 wynosił ponad 800 Lt, postanowiliśmy szukać innego rozwiązania. Dzięki uprzejmości dyrektora DKP pana Artura Ludkowskiego uzgodniliśmy, że rezygnujemy z wynajmu pokoju nr 206, jako pomieszczenia biurowego i każdorazowo uzgadniamy, jakie pomieszczenie, nieodpłatnie, otrzymamy na posiedzenie zarządu lub zebranie walne. Mamy nadzieję, że po uzyskaniu nowych i bardziej obszernych pomieszczeń, Filia UwB przyjmie nas pod swój dach i użyczy nieodpłatnie pomieszczenie na biuro Zarządu SNPL.

II. Działalność naukowa:

Udział członków Stowarzyszenia w konferencjach naukowych i reprezentowanie SNPL. Większość członków Stowarzyszenia uczestniczyło w różnorodnych konferencjach w kraju i za granicą, i w pierwszej kolejności afiliowało swoje uczelnie lub inne organizacje, ale też reprezentowało SNPL (dr Łukasz Wardyn, dr hab. Henryk Ilgiewicz, dr hab. prof. UwB Jarosław Wołkonowski, doc. dr Barbara Dwilewicz, dr Elżbieta Kuzborska i szereg innych). Stale otrzymujemy na adres SNPL prośby i zaproszenia oddelegowania naszych członków na różnorodne konferencje naukowe. Takim przykładami z ostatniego roku są: udział dr hab. Henryki Ilgiewicz, jako przedstawiciela SNPL, w interdyscyplinarnej konferencji naukowej „Między Śląskiem a Wileńszczyzną” we wrześniu 2016 r. w Katowicach. 23-24 marca br. na międzynarodowej konferencji „W poszukiwaniu europejskiej doktryny wolności słowa” w Poznaniu, jako przedstawiciel SNPL z referatem wystąpiła dr Elżbieta Kuzborska. Mieliśmy zaproszenie na 30 marca 2017 r. na Międzynarodową Konferencję pt. „Polska polityka wobec państw nadbałtyckich dawniej i dziś” w Olsztynie. Innym z takich przykładów jest zaproszenie przedstawiciela SNPL na **Międzynarodową konferencję naukową „*Ku zrozumieniu i tolerancji. Jak uczyć historii ojczystej i regionalnej na pograniczach?*”, Czeski Cieszyn, Republika Czeska, 14 czerwca 2017 r.**

Za obecnej kadencji szereg osób weszło na nowy poziom naukowo-dydaktyczny, np., Małgorzata Runiewicz-Wardyn w listopadzie 2014 r. uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie: ekonomia. Szereg osób osiągnęło stanowiska profesora czy docenta, np., kolega Wojciech Stankiewicz.

W czasie obecnej kadencji Zarząd zorganizował **3 znaczące międzynarodowe interdyscyplinarne konferencje naukowe:**

1. Integracja i wyłączenie: prawa językowe mniejszości narodowych w Europie” (2015 r.). W konferencji uczestniczyło około 80 osób. Wśród kilkunastu referentów byli wybitni naukowcy znawcy problematyki dotyczącej praw mniejszości naukowych z szeregu krajów europejskich i Kanady.

2. Mniejszości narodowe – szansą, wyzwaniem czy zagrożeniem bezpieczeństwa narodowego?” (2016 r.). W konferencji uczestniczyło ponad 80 osób i wygłoszono blisko 50 referatów.

3. Nauka a oświata mniejszości narodowych w Europie: wczoraj, dzisiaj, jutro (aspekty edukacyjne, społeczno-polityczne, prawne i historyczne) (6-8 kwietnia 2017 r.). W konferencji udział wzięło ponad 100 osób, w tym 20-osobowa grupa nauczycieli szkół polskich na Litwie z kierownictwem „Macierzy Szkolnej”, kilkunastu studentów Filii UwB, przedstawiciele organizacji pozarządowych, wysocy urzędnicy państwowi Polski i Litwy oraz naukowcy z Litwy, Polski, Czech i Białorusi, którzy wygłosili 34 referaty.

W otwarciu konferencji uczestniczyli¹ i mieli krótkie wystąpienia Przewodniczący (Marszałek) Sejmu Republiki Litewskiej prof. **Viktoras Pranckietis**, poseł na Sejm Republiki Litewskiej **Jarosław Narkiewicz**, Dyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych przy Radzie Ministrów Republiki Litewskiej **dr Vida Montvydaitė**, Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” **Dariusz Piotr Bonisławski**, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej **Jarosław Czubiński**. Obecny był Konsul Generalny RP w Republice Litewskiej **Stanisław Cygnarowski**. Na ostatniej sesji i w zakończeniu konferencji udział wzięli Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej **Maria Koc** oraz senator RP **Czesław Ryszka**. Nawet krótkotrwały udział oficjeli państwowych musiał zwrócić uwagę na konferencję, jednak najważniejszą sprawą konferencji były dyskusje dotyczące problemów oświaty. Wielu referentów odwoływało się do historycznych aspektów organizacji oświaty mniejszości narodowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, ale też przedstawiało współczesną sytuację w poszczególnych krajach.

W latach 2014-2016 SNPL wspierało i było współorganizatorem międzynarodowej konferencji „**Nauka a jakość życia**”, głównym organizatorem której było USPV (prof. Romuald Brazis). Na tych konferencjach zawsze wśród referentów byli obecni członkowie SNPL.

Udział i wsparcie konferencji STIPL w 2014 r. W czasie obrad tej konferencji SNPL zostało przyjęte do Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych.

¹ Informacja o konferencji została zamieszczona w mediach wileńskich:

<http://l24.lt/pl/spoleczenstwo/item/182929-w-wilnie-konferencja-naukowa-o-mniejszosciach-narodowych>;

<http://zw.lt/wilno-wilenszczyzna/konferencja-stowarzyszenia-naukowcow-polakow-litwy-nie-tylko-mowic-ale-sluchac-uslyszec-i-zrozumiec-2/>;

<http://kurierwilenski.lt/2017/04/07/w-wilnie-rozpoczela-sie-konferencja-na-temat-oswiaty-mniejszosci-narodowych/>

Działalność wydawnicza. Naszą sztandarową pozycją jest Rocznik SNPL. Sprawą honoru obecnej kadencji dla Kolegium Redakcyjnego i Rady Naukowej Rocznika SNPL, a także Zarządu było wydanie kolejnego tomu w końcu roku, aby na tradycyjne świąteczne spotkanie członków Stowarzyszenia, które odbywa się 6 stycznia (Święto Trzech Króli), mogliśmy wręczyć tą publikację wszystkim obecnym.

Powołaliśmy międzynarodową Radę Naukową Rocznika SNPL.

Warto zaznaczyć, że czasopismo **Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy (ISSN 1822-3915)** pozytywnie przeszło proces ewaluacji ICI Journals Master List 2014, której wynikiem jest przyznanie wskaźnika ICV (**Index Copernicus Value**) w wysokości 31,06 pkt. Paszport czasopisma w bazie ICI Journals Master List znajduje się: <http://journals.indexcopernicus.com/Rocznik+Stowarzyszen,p24783385,3.html>

Warto podkreślić, że Rocznik SNPL, od początku obecnej kadencji, jest nie tylko w wersji papierowej, ale i elektronicznej²:

1. **Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, Rok 2014, Tom 13/14**, Wilno 2014. S. 350.
2. **Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, Rok 2015, Tom 15**, Wilno 2015. S. 359.
3. **Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, Rok 2016, Tom 16**, Wilno 2016. S. 512.
4. Pod egidą SNPL została wydana *Bibliografia druków w języku polskim wydanych na Litwie w latach 1944-2014*, którą opracował dr hab. Zdzisław Gębołyś.
5. Pod egidą SNPL została wydana książka *INTEGRATION AND EXCLUSION. LINGUISTIC RIGHTS OF NATIONAL MINORITIES IN EUROPE*, Conference book, edited by Elżbieta Kuzborska, Vilnius 2015 (Książka konferencyjna „Integracja i wyłączenie: prawa językowe mniejszości narodowych w Europie” pod red. Elżbiety Kuzborskiej, Wilno 2015).
6. *Rodzinna Europa. Europejska myśl polityczno – prawna u progu XXI wieku* / pod red. Pawła Fiktusa, Henryka Malewskiego, Macieja Marszała, Wrocław 2015 (Książka jest oparta na artykułach opracowanych na podstawie referatów wygłoszonych na konferencji SNPL i PTMP w Wilnie w 2014 r. Jednym z redaktorów książki był Henryk Malewski).
7. Zarząd SNPL wsparł finansowo wydanie monografii dr hab. Henryki Ilgiewicz *Biblioteka Państwowa im. Eustachego i Emilii Wróblewskich*

² Patrz, <http://www.snpl.lt/roczniki.php>

w Wilnie (1912-1939) oraz towarzystwa ją popierające, wydawnictwo: Adam Marszałek, Toruń 2015.

Działalność wydawnicza SNPL za minioną kadencję jest imponująca. Warto zaznaczyć, że w tym roku, w czasopiśmie „Biuletyn Historii Pogranicza” ma się ukazać artykuł Henryka Malewskiego *Działalność naukowa Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy w latach 2014-2016*.

Uczestnictwo w projektach badań naukowych. Pod auspicjami SNPL dr hab. Zdzisław Gębołyś opracował kilka projektów i otrzymał wsparcie, jak ze strony MSZ RP, tak i Ministerstwa Kultury RL na opracowanie i wydanie książki „Bibliografia druków w języku polskim wydanych na Litwie w latach 1944-2014”. Projekty zostały zrealizowane i książka została wydana.

Były i są prowadzone rozmowy z kilkoma podmiotami z Polski o możliwościach opracowania wspólnych projektów naukowo-badawczych. Były opracowane i wysłane listy intencyjne o ewentualnym udziale SNPL w tych projektach. Udanym przykładem może służyć projekt „*Wiedza bez barier - innowacyjne metody nauczania osób dorosłych*”, szykowany przez naukowców z Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej z kolegami z Czech, Łotwy i naszym Stowarzyszeniem. Ten projekt otrzymał finansowanie z programu *Erasmus+* i w tym roku rozpoczęła się realna praca nad jego realizacją. Ze strony SNPL odpowiedzialną osobą za jego realizację jest doc. dr Barbara Dwilewicz, która uczestniczyła już w jednym roboczym spotkaniu partnerów w Polsce. Z kolegami z Lublina (dr A. Kuczyńska) są także prowadzone prace nad wspólnym projektem. Niestety, ale kilkuletnie wysiłki z urzeczywistnieniem interdyscyplinarnego projektu naukowo-badawczego, który planowaliśmy z Uniwersytetem Wrocławskim, nie powiodły się.

Opracowanie bazy danych publikacji członków SNPL. Niestety, ale realizacja tego punktu napotyka określone trudności, gdyż tylko część naszych członków przesłała listę swoich publikacji.

III. Działalność kulturalno-oświatowa, edukacyjna i promująca naukę:

Przygotowaliśmy i przeprowadziliśmy dwa Konkursy:

- na najlepszą pracę kwalifikacyjną (magisterską lub licencjacką) w dziedzinie szeroko pojmowanej problematyki Wileńszczyzny. W 2015 r. w konkursie uczestniczyło kilkadziesiąt prac. Zwycięzcy otrzymali dyplomy SNPL oraz nagrody rzeczowe;

- na najlepszą pracę naukową, projektową lub popularyzatorską w dziedzinie szeroko pojmowanej problematyki Wileńszczyzny dla młodego adepta nauki (członka lub sympatyka SNPL). W konkursie (za rok 2016)

wzięło udział 9 osób. Zwycięzcy otrzymali dyplomy SNPL oraz nagrody rzeczowe. W obu konkursach I nagrodę fundowała Ambasada RP w Wilnie, a pozostałe – SNPL i USPV.

Jako przedstawiciele SNPL wygłosiliśmy szereg wykładów dla słuchaczy Uniwersytetu i Akademii Trzeciego Wieku. Uczestniczyliśmy też w przeprowadzaniu innych prelekcji. Członkowie SNPL i jego zarządu niejednokrotnie udzielali wywiadów mediom, uczestniczyli w programach radiowych i telewizyjnych (prof. dr Bogusław Grużewski, doc. dr Barbara Dwilewicz, dr Elżbieta Kuzborska, dr Katarzyna Miksza, prof. dr Henryk Malewski i szereg innych).

Realizując cele działalności kulturalno-oświatowej oraz dążąc do integracji członków Stowarzyszenia przeprowadzaliśmy tradycyjną akcję „Znicz” – w Dzień Zaduszny zapalaliśmy znicze na grobach profesorów Uniwersytetu Wileńskiego i Uniwersytetu im. Stefana Batorego oraz wybitnych inżynierów wileńskich. W czasie tych akcji, o wybitnych przedstawicielach Wileńszczyzny opowiadał dr Józef Szostakowski, a swoimi refleksjami dzielili się prof. Romuald Brazis, dr Eugeniusz Wasilewski i inni. Przedstawiciele SNPL składali kwiaty na Rossie w dniach 3 maja i 11 listopada. Nasi członkowie, jako przedstawiciele Stowarzyszenia, uczestniczyli w spotkaniach i imprezach organizowanych przez inne organizacje i stowarzyszenia polskie na Litwie, a na piękny Jubileusz PUNO w Londynie był oddelegowany prof. Romuald Brazis.

W minionej kadencji przeprowadziliśmy „Czerwcową majówkę” SNPL w muzeum Syrokomli oraz wycieczkę z cyklu "Poznaj Wileńszczyznę", którą poprowadził dr Józef Szostakowski.

IV. Współpraca krajowa i międzynarodowa:

Współpraca z podmiotami krajowymi i zagranicznymi jest jedną z podstawowych form działalności Stowarzyszenia, która jest wpisana do Statutu SNPL. Mamy bardzo dobre kontakty z Ambasadą RP na Litwie i jej Wydziałem Konsularnym w Wilnie, dzięki której zrealizowaliśmy szereg projektów. Współpracujemy z Fundacją *Pomoc Polakom na Wschodzie* oraz Stowarzyszeniem *Wspólnota Polska*. Ta współpraca umożliwia organizowanie naszych konferencji.

SNPL prowadzi też aktywną współpracę z EFPSNT, o czym świadczą pojawiające się stale informacje na ten temat w kwartalniku EFPSNT *Info Flash*. Działalność taka jest prowadzona również z Polskim Towarzystwem Myśli Politycznej (prezes PTMP prof. Maciej Marszał jest członkiem SNPL oraz członkiem Rady Naukowej Rocznika), PUNO (Rektor PUNO prof. Halina Taborska jest w Radzie Naukowej Rocznika SNPL, pracownicy PUNO uczestniczyli w konferencji kwietniowej, a pani Agata Błaszczyk była

redaktorem streszczeń angielskich w Roczniku SNPL 2016 itd.), Towarzystwem Naukowym Płockim, Uniwersytetem Wrocławskim (aktywnie uczestniczą w naszych konferencjach, publikują swoje prace w Roczniku SNPL), Uczelnią z Dąbrowy Górniczej (projekt badawczy „Wiedza bez barier“) oraz szeregiem innych. W wymiarze krajowym prowadzimy aktywną współpracę z USPV, Filią UwB, DKP i innymi. Intensyfikacji wymaga współpraca ze STIPL i EFHR. Istnieje potrzeba nawiązania bardziej ścisłych kontaktów z Macierzą Szkolną (nasza kwietniowa konferencja była poświęcona sprawom oświaty), Stowarzyszeniem Prawników Polskich na Litwie i innymi. Musimy podkreślić, że ta współpraca nie musi być oparta tylko na towarzyskich kontaktach, ale być powiązaną z naszymi zadaniami statutowymi i w pierwszej kolejności, działalnością naukową.

Mamy już określone wyniki współpracy z Departamentem mniejszości Narodowych. Mieliśmy wsparcie Ministerstwa Kultury w projekcie Z. Gębołysia. Nawiązaliśmy rzeczowy kontakt z szeregiem litewskich naukowców, którzy uczestniczyli w naszych konferencjach, publikowali swoje prace w Roczniku SNPL. Przykładem takich osób są dr Rimantas Miknys (dyrektor Instytutu Historii Litwy) czy prof. dr hab. Alvydas Nikžentaitis.

V. Informacja o stanie majątkowym i finansowym zostanie przedstawiona w sprawozdaniach skarbnika SNPL i Komisji Rewizyjnej:

Oceniając jednym zdaniem sprawy finansowe Stowarzyszenia można stwierdzić, że działalność SNPL odbywała się zgodnie z aktualnym ustawodawstwem, a wydatki nie przekraczały otrzymanych z różnych źródeł wpłat. Sprawozdania skarbnika SNPL i Komisji Rewizyjnej są samodzielnymi dokumentami uzupełniającymi sprawozdanie Zarządu SNPL.

Prezes Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy
Prof. dr Henryk Malewski